

Checklista Afasiförbundets värdegrund

Arbete för att anta värdegrunden

- Alla i styrelsen känner till och har läst Afasiförbundets värdegrund.
- Styrelsebeslut om att följa Afasiförbundets värdegrund.
- Ta fram en handlingsplan vid avvikelser från värdegrunden.
- Årsmötesbeslut om att följa Afasiförbundets värdegrund samt föreningens hanteringsplan.
- Arbeta för att föreningen utvecklas i linje med Afasiförbundets värdegrund.

Hantering om någon inte följer värdegrunden

Om någon i föreningen inte följer värdegrunden behöver styrelsen eller annan ansvarig person agera. För att underlätta hanteringen om någon inte följer värdegrunden kan man göra en hanteringsplan. I handlingsplanen beskriver föreningen vem som är ansvarig vid olika typer av händelser och beroende på vem som inte följer värdegrunden.

Olika saker som kan hända om någon inte följer värdegrunden är till exempel att man lämnar ut information till någon obehörig, att någon uttrycker sig diskriminerande eller att någon ger eller tar emot något som kan klassas som en muta. Händelsen kan ibland följas av en polisanmälan eller bli ett arbetsrättsligt ärende.

Följande checklista är ett underlag för framtagandet av en handlingsplan åt föreningen.

Om styrelsemedlem inte följer värdegrunden

- Besluta om handlingsplan för om styrelsemedlem inte följer värdegrunden.
  - Vem har ansvar att hålla i frågan om styrelseledamot inte följer värdegrunden?
  - Vem har ansvar om ordföranden inte följer värdegrunden?
  - Vem har ansvar om kassör inte följer värdegrunden?
  - Vem har ansvar om revisor inte följer värdegrunden?
  - Vem har ansvar om valberedning inte följer värdegrunden?
  - Hur ska ansvarig person agera när någon inte följer värdegrunden?
  - Vilka konsekvenser kan olika händelser få? Exempelvis möte, tillsägelse, varning, utredning, paus från sitt uppdrag, lämna sitt uppdrag eller utesluts.

Om medlem inte följer värdegrunden kopplat till föreningens aktiviteter och/eller medlemmar

- Besluta om handlingsplan för om medlem inte följer värdegrunden.
  - Vem har ansvar när medlem inte följer värdegrunden?
  - Hur ska ansvarig agera vid händelse?
  - Hur hanteras händelse mellan två medlemmar?
  - Vilka konsekvenser kan olika händelser få? Exempelvis möte, tillsägelse, varning, utredning eller uteslutning.

Om anställd inte följer värdegrunden

- Besluta om handlingsplan alternativt en arbetsmiljöpolicy för om anställd inte följer värdegrunden.
  - Vem har arbetsrättsligt ansvar när anställd verksamhetsansvarig/chef inte följer värdegrunden?
  - Vem har arbetsrättsligt ansvar när anställd (exempelvis kanslist och administratör) inte följer värdegrunden?
  - Hur ska ansvarig agera när någon inte följer värdegrunden?
  - Vilka konsekvenser kan olika händelser få? Exempelvis möte, förhandling med facket eller erbjudande om behandling och uppsägning.

Utveckla föreningen i linje med Afasiförbundets värdegrund

Bilden av oss

Tillsammans värnar vi organisationsnamnet Afasiförbundet och hur det uppfattas av omvärlden. Vår kommunikation ska vara tillgänglig och följa vår grafiska profil för användandet av vår logga.

- Alla föreningens utskick så som program, inbjudningar, informationsmaterial och användande av logga ska följa den gemensamma grafiska profilen för att värna hur vi uppfattas. Se föreningshandboken på:
<https://www.afasi.se/foreningshandbok/>
- När föreningen kommunicerar ska text, ton, tal och bilder vara tillgänglighetsanpassat.
- Kommunikationen ska också följa aktuella riktlinjer och lagstiftning så som till exempel GDPR, dataskyddsförordningen, och lagstiftning om diskriminering.

Vi har ett eget ansvar

Alla som i något sammanhang arbetar på uppdrag av föreningen ska företräda föreningen och känna till och följa stadgar, värdegrund och andra styrdokument.

- Årsmötet och styrelsen fastställer styrande dokument vid protokollförda sammanträden. Dessa dokument antas då som gällande regler och ligger därmed till grund för beslut i övriga verksamhetsfrågor.
- Nyvalda ledamöter får vid start av sitt förtroendeuppdrag en genomgång inför styrelsearbetet samt vilka styrdokument som finns. Den som blir invald har själv ansvar att sätta sig in i förtroendeuppdraget.
- Vid introduktion av nyanställd personal informerar ordförande eller anställd personalansvarig om att styrdokumentet finns.
- Föreningen bör säkerställa att alla som företräder föreningen tar uppdraget på allvar och förstår att man representerar hela organisationen och dess medlemmar och inte sin egen personliga situation.
- Ge alla föreningsrepresentanter möjlighet att sätta sig in i föreningens arbete för att kunna presentera föreningens frågor och arbete.

Missbruka inte förtroendeställning

Det är viktigt att inte utnyttja din förtroendeställning i ditt uppdrag åt föreningen. Det kan till exempel vara att inte utnyttja någon som är i eller upplever sig vara i beroendeställning eller att uttala sig i föreningens namn över något som inte är föreningens mening.

- Föreningens representanter ska vara medvetna om att de kan komma i kontakt med människor som är i eller upplever sig vara i beroendeställning. Detta ska inte missbrukas.
- Som föreningsrepresentant är det förbjudet att utnyttja sin position för egen vinning eller andra oriktiga fördelar.
- Uttalanden i föreningens namn ska göras med gott omdöme, vara relevant för vårt område och handla om saker som är inom vårt kunskapsområde. Föreningen kan utse vem som

ska göra uttalanden i vissa frågor.

- Föreningen får ej vara aktiv i sammanhang som strider mot Afasiförbundets verksamhet, värderingar och stadgar.

Bemötande med respekt och värdighet

Afasiförbundets värdegrund utgår från alla människors lika värde och rätt till ett värdigt liv utan diskriminering. Detta utifrån lagens sju diskrimineringsgrunder (kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder), nationalitet eller utifrån en individs eller grupps psykiska hälsa.

- Föreningens aktiviteter och arbete ska vara inkluderande och motverka diskriminering i enlighet med ovan.

Värna allas personliga integritet

Som föreningsrepresentant har vi tillgång till konfidentiell information om personer, ärenden eller situationer som vi fått tillhanda genom organisationens verksamhet. Hur personuppgifter ska behandlas finns beskrivet i Afasiförbundets GDPR-förbindelse och i GDPR (dataskyddsförordningen).

- Alla föreningens representanter som har tillgång till konfidentiell och känslig information förbinder sig att inte sprida den. Styrelsen ansvarar att informera representanter om denna förbindelse.
- Deltagarlistor, kontaktlistor och andra personuppgifter ska förvaras säkert så att inte andra kan ta del av den.
- Mejl till medlemmar ska inte skickas så att alla kan se varandras e-postadresser eller liknande information. Använd hemlig kopia. Detta för att inte sprida mejladresser och visa vilka som är medlemmar. Det räknas både som personuppgift och känslig information.

Aktsamhet om föreningens resurser

För att föreningen ska ha en ekonomisk överlevnad över tid är det viktigt att jobba hållbart vad det gäller ekonomi, utrustning och olika inköp.

- Jobba för att samhällets och föreningens resurser används på ett effektivt, hållbart och ändamålsenligt sätt.
- Kostnader för inköp, resor med mera försöker vi hålla nere.
- Utrustning som ägs av föreningen behandlas varsamt och lämnas tillbaka efter avslutat uppdrag.
- Föreningen ska inte betala för alkohol.

Motverka alla former av korruption

Föreningen och dess representanter får inte medverka till korruption och ska motverka jäv.

- Alla föreningens representanter ska vara insatta i föreningens arbete mot korruption och inte ge eller ta emot mutor i form av pengar, gåvor, tjänster eller andra förmåner. Styrelsen kan besluta om hur gåvor, uppvaktning och begravingar ska hanteras så att alla behandlas lika.
- Anställd eller förtroendevald som kan ha stort intresse av aktivitet eller beslut och där opartiskhet kan ifrågasättas ska inte vara med vid diskussion av beslut eller beslutfattande.

Motverkande av missbruk

Det är inte alltid det syns eller att man vet om en person har haft, lever i eller är på väg in i ett missbruk. Det är därför viktigt att föreningen jobbar med att skapa en trygg och välkomnande miljö

Det är bra om föreningen är uppmärksam på om någon ligger i riskzonen när det gäller alkohol, droger, spel, mat eller annat missbruk.

- Föreningen ska besluta om hur man förhåller sig till alkohol vid olika aktiviteter. Om föreningen erbjuder aktiviteter där alkohol förekommer är det viktigt att även erbjuda alkoholfria

aktiviteter. Det ska tydligt framgå om alkohol erbjuds på en aktivitet.